

Meneer Sanders leert fietsen

Handleiding voor docenten bij het lespakket
MENEER SANDERS LEERT FIETSEN
over handig en slim gedrag in het verkeer

Het lespakket "Meneer Sanders leert fietsen" bestaat uit een dvd en een handleiding voor docenten

Colofon

Uitgave: Fietsersbond, oktober 2009
Samenstelling en redactie: Arien de Jong, Caroline Dekker

Het lespakket 'Meneer Sanders leert fietsen' kwam tot stand met steun van het POV Zuid-Holland en de provincie Flevoland

Het lespakket is te bestellen bij:
Fietsersbond
Postbus 2828
3500 GV UTRECHT
030 – 291 81 71
info@fietsersbond.nl
www.fietsersbond.nl

Inleiding

'Meneer Sanders leert fietsen' is een film over gedrag in het verkeer, voor fietsers vanaf elf jaar. Deze, zeker ook leuke en spannende, film gaat over houding en gedrag en niet zozeer over regels. Enerzijds omdat er voldoende lesmateriaal over verkeersregels beschikbaar is, anderzijds omdat steeds duidelijker wordt dat het kennen en toepassen van verkeersregels niet genoeg is om je veilig en comfortabel in het verkeer te bewegen. Vooral fietsers merken dat er dikwijls een beroep op andere kwaliteiten wordt gedaan. Een snel inschatting- en reactievermogen, behendigheid en voortdurende waakzaamheid lijken net zo essentieel als regelkennis.

Het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RW 1990) geldt, geeft aanleiding meer nadruk op gedrag te leggen. Het aantal regels is toen verminderd en van verkeersdeelnemers wordt verwacht dat zij zelf verstandige keuzes maken in uiteenlopende verkeerssituaties. De slagzin was toen: Geef je verstand eens voorrang.

Verstandige keuzes maak je meestal op grond van kennis en ervaring. Beide ontbreken vaak bij de groep fietsers van elf tot zestien jaar. De elf- en twaalfjarigen zullen spoedig het basisonderwijs verlaten en overstappen naar het vervolgonderwijs. Dat betekent vaak fietsen over nieuwe routes buiten de vertrouwde omgeving. Het betekent ook kennismaken met allerlei volkomen nieuwe verkeerssituaties op de drukste momenten van de dag. Voor sommige kinderen betekent het zelfs voor het eerst zelfstandig fietsen. En dat met het hoofd vol andere nieuwe en spannende indrukken. De oudere jeugd zit soms volkomen onvoorbereid al in die nieuwe situatie.

De doelgroep kenmerkt zich ook door een neiging tot nonchalance en bravoure die zelfs zeer ervaren fietsers zich niet kunnen veroorloven. Dit gedrag heeft onder andere te maken met voor deze leeftijd typerende gevoelens van onkwetsbaarheid. Het heeft dan ook geen zin deze groep te dreigen met de verschrikkelijke dingen die je in het verkeer kunnen overkomen, 'dat overkomt mij namelijk niet'. Om te zorgen dat hen dat inderdaad 'niet overkomt' willen we ze wel wat tips geven. We hebben gekozen voor een invalshoek die een beroep doet op hun slimheid en niet op angst. Bovendien fietsen moet ook leuk blijven.

Dit lesmateriaal wil een aantal elementaire houding- en gedragstips aanreiken. Duidelijkheid, zichtbaarheid en waakzaamheid zijn sleutelbegrippen. Ze worden in de film behandeld aan de hand van een aantal herkenbare verkeerssituaties. Uitgangspunt is dat ook de verkeersregels behandeld worden of zijn.

In lessuggestie I staat een inhoudsbeschrijving van de film. Daar worden ook de aandachtspunten behandeld. De film is uitdrukkelijk bedoeld als inleiding op een klassengesprek. In dat gesprek kunnen eigen ervaringen en inzichten aan de orde komen. De lessuggesties en opdrachten helpen u zo'n gesprek op gang te brengen. De eerste les waarin de film getoond en n.a.v. vragen besproken wordt, neemt één lesuur in beslag. De wat algemenere opdrachten kunnen vervolgens thuis of op school, eventueel in groepjes, gemaakt en besproken worden. Deze opdrachten vragen de leerling om zelf na te denken over houding en gedrag in het verkeer. De overige lessuggesties gaan over andere aspecten van het fietsen en kunnen ingepast worden in verschillende lessen. Ze kunnen verlevendigd worden door de aanwezigheid van diverse experts zoals een politieagent, een gemeenteambtenaar, een (leerling of gepensioneerde) fietsenmaker of iemand van de lokale afdeling van de Fietsersbond.

Hoewel het lespakket in eerste instantie gemaakt is voor de leeftijdsgroep van 11 tot 16 jaar, blijkt in de praktijk dat het materiaal ook heel geschikt is om te gebruiken bij bijspijker cursussen aan ouderen en fietslessen aan volwassenen.

We hopen dat dit lesmateriaal een bijdrage zal leveren aan de veiligheid én het plezier van fietsers.

LESSUGGESTIE 1

"MENEER SANDERS LEERT FIETSEN"

Thema: Een fietser kan zich in het verkeer zo gedragen dat vervelende verkeerssituaties zo veel mogelijk worden voorkomen. In de film wordt steeds een 'fout- onhandig- situatie' uitgebeeld door de docent Sanders en een 'goed- slim- situatie' door twee leerlingen.

Benodigdheden: TV, computer, beamer, DVD speler, DVD 'Meneer Sanders leert fietsen' (plattegrond van de gemeente)

Totale tijdsduur: 50 tot 60 minuten

Doel: Leerlingen worden vertrouwd gemaakt met basisregels voor veilig fietsgedrag

1A

INLEIDING

Klassengesprek over het verkeer.

Tijdsduur: 15 minuten

Suggesties voor discussiepunten tijdens het klassengesprek:

1. Zijn leerlingen wel eens kwaad op andere mensen in het verkeer? Op wie zijn ze dan kwaad? Waarom?
2. Welke verkeerssituaties vinden leerlingen ingewikkeld? Wat doen zij als ze in zo'n situatie terecht komen?
3. Wie vindt het verkeer wel eens 'eng'? Wanneer, waarom? waar?
4. Wie heeft wel eens een ongeluk meegemaakt? Hoe kwam dat?
5. Doen leerlingen zelf wel eens iets dat gevaarlijk of hinderlijk voor andere verkeersdeelnemers is?

Schrijf tijdens het klassengesprek per onderwerp trefwoorden op het bord (of laat dat door een leerling doen).

Laat bij ingewikkelde situaties een schets op het bord maken. Plaatsen eventueel aanwijzen op de plattegrond.

1B

Inhoud 'MENEER SANDERS LEERT FIETSEN'

Tijdsduur: circa 10 minuten

Inleiding

Twee leerlingen, Fabian en Syandika, ontmoeten elkaar voor het huis van Fabian. Ze praten over de spreekbeurt die zij over veilig fietsen moeten houden en over de film die ze daarover hebben gemaakt. Dan zien zij hun docent, meneer Sanders, aan komen fietsen.

1. Een veilige fiets

Ze horen een vallend geluid, besluiten het te gaan filmen en treffen Sanders aan op de grond naast zijn fiets. Een plastic tas, die aan zijn stuur hing, is tussen het voorwiel gekomen. Ze helpen hem overeind. Zelf hebben ze hun schoolspullen in een fietstas en een rugzak.

Aandachtspunten voor docent: veilig verkeersgedrag begint bij een veilige fiets, kleding en tassen. Jasbeschermers, snelbinders, verlichting, remmen, reflectoren, betrouwbaar stuur en zadel.

2. Stilstaande auto's

In het dorp fietst het drietal door een woonwijk met geparkeerde auto's op straat. Sanders fietst vlak langs de auto's en de stoep in een slingerende lijn. Een automobiliste doet onverwachts haar portier open en Sanders rijdt hier bijna tegenaan. De leerlingen rijden op ruim een meter afstand van de geparkeerde auto's in een rechte lijn.

Aandachtspunten: Het is op de fiets veiliger om op ruime afstand stilstaande auto's te passeren. Dan word je beter gezien (ook door achter op komende auto's) en bestaat er geen risico om tegen een openslaand portier of uitparkerende auto aan te rijden.

3. Landelijke weg zonder fietspaden

Het drietal fietst vervolgens over een landelijke weg, waarlangs geen fietspaden liggen. Sanders fietst zeer dicht langs de berm. Automobilisten houden geen rekening met hem als er tegenliggers zijn. De leerlingen nemen welbewust een deel van de weg in beslag, zodat achteropkomende auto's gedwongen worden om achter hen te blijven rijden als er tegenliggers aankomen.

Aandachtspunten: Fietsers kunnen ervoor zorgen dat ze goed gezien worden door goed zichtbare kleding te dragen en niet te dicht langs de berm te fietsen. Twee fietsers naast elkaar staan sterker dan een fietser alleen. In het RVV staat dat twee fietsers, net als mensen in een auto, naast elkaar mogen 'zitten'. Maar ook een fietser die alleen is, kan beter ruim uit de berm fietsen, zodat in geval van nood naar rechts kan worden uitgeweken.

4. Rood licht

Even later bevinden de drie zich op een kruispunt. In zijn haast om op tijd op school te komen, rijdt Sanders na een schichtige blik om zich heen door rood licht. Dit loopt bijna verkeerd af.

Aandachtspunten: Bijna iedereen fietst wel eens door rood licht. Dat blijft gevaarlijk. Als je door rood licht rijdt, moet je extra goed opletten dat er vanuit geen enkele richting ander verkeer aan komt. Kruispunten zijn soms ingewikkelder dan je denkt. Automobilisten die groen licht hebben houden er, ook in hun snelheid, geen rekening mee dat er iemand door rood kan rijden, zodat de kans op ongelukken dan extra groot is. Sanders keek naar rechts en links maar niet naar achteren.

5. Vrachtwagen en rechtsaf slaan

Even later komt Sanders aan bij een kruispunt met verkeerslichten. Het licht staat op groen en een vrachtwagen met rechtsknipperend achterlicht is bezig rechtsaf te slaan. Sanders rijdt langs de wagen rechtdoor en komt in aanraking met de rechtafslaanende vrachtwagen. De leerlingen wachten achter de wagen.

Aandachtspunten: Sanders wurmt zich in een hoek waar de chauffeur hem waarschijnlijk niet kan zien, ook omdat die aan het afslaan is. Als fietser is het veilig en handig om bij een rood verkeerslicht voor de auto's te gaan staan; dan word je altijd gezien. Het is niet altijd mogelijk om veilig en goed zichtbaar een bus of vrachtwagen te passeren om ervoor te kunnen gaan staan. Dan kun je beter het zekere voor het onzekere nemen en er achter blijven.

Regel RW: 1. Fietsers mogen rechtsaf door rood als dat wordt aangegeven door een bord. Ze moeten wel voorrang verlenen aan het andere verkeer. Dat geldt vooral voor overstekende voetgangers.

Regel RVV: 2. Fietsers mogen stilstaand verkeer rechts en links inhalen. Zij mogen ook rijdend verkeer rechts en links inhalen. De nadruk ligt hier op mogen. Elke situatie vereist een juiste inschatting.

6. Gedrag op rotondes

Het drietal nadert een rotonde. Sanders fietst als een kip zonder kop eroverheen en dat gaat gelukkig goed. De leerlingen maken oogcontact met naderende automobilisten en geven duidelijk aan wat ze van plan zijn. Het is ook van belang om op de verschillende voorrangssituaties op rotondes te letten. Die worden aangegeven door haaiantanden.

7. Links afslaan

Op de weg bij de school moet het drielal linksaf. Sanders rijdt voorop. Vlak voordat hij afslaat, maakt hij een onduidelijke beweging met zijn hand en slaat linksaf, zonder achterom te kijken. De automobilist vlak achter Sanders moet krachtig remmen om een aanrijding te voorkomen. De leerlingen kijken wel achterom voordat zij links voorsorteren en steken duidelijk en op tijd hun hand uit.

Aandachtpunten: Links afslaan met of zonder voorsorteren is ingewikkeld. De fietser moet achterom kijken en het verkeersbeeld achter zich opnemen, terwijl hij ook rechtdoor moet blijven fietsen. Ook moet hij weten of er verkeer van voren, links en rechts nadert. Vervolgens moet hij met slechts één hand aan het stuur de bocht om. Dit zijn veel dingen tegelijkertijd. Kinderen die hier moeite mee hebben, kunnen veiliger aan de rechterkant van de weg stil gaan staan, goed uitkijken en dan oversteken.

8. Voetgangersgebied, kapotte remmen

Uiteindelijk op het schoolplein aangekomen, rijdt Sanders de conciërge bijna ondersteboven. Zijn remblokjes blijken versleten.

Aandachtpunten: Fiets je over de stoep (wat officieel niet is toegestaan) dan moet je als fietser de voetgangers voor laten gaan. Je kunt niet eisen dat ze rekening met jou houden. Bedenk daarbij dat voetgangers jou niet verwachten op hun terrein en dus allerlei plotselinge bewegingen kunnen maken. Een slecht onderhouden fiets (in deze scène gesymboliseerd door de kapotte rem) is gevaarlijk voor jezelf en voor anderen.

9. Handig fietsen

De leerlingen zijn in de klas alvast met hun spreekbeurt begonnen, even later komt Sanders binnen. Alle verkeerssituaties van die ochtend worden in het kort herhaald via de filmbeelden van de leerlingen. Veilig naar school fietsen is moeilijker dan Sanders gedacht had.

Aandachtpunten: Vier vuistregels voor veilig fietsen:

1. LAAT MERKEN WAT JE WILT
2. ZORG DAT JE GEZIEN WORDT
3. NEEM DE RUIMTE
4. EN KIJK UIT JE DOPPEN

1C

KLASSEGESPREK OVER DE FILM

Tijdsduur: circa 20 minuten

De film wordt in chronologische volgorde besproken. De vragen kunnen ook schriftelijk door de leerlingen (thuis) beantwoord worden en later klassikaal behandeld worden.

Als de leerlingen het antwoord op een vraag niet weten kan de desbetreffende scène opnieuw worden bekeken.

Leg een verband tussen verkeerssituaties uit de film en de 'enge' of ingewikkelde verkeerssituaties die de leerlingen aan het begin van de les hebben genoemd.

Schrijf de 4 regels voor veilig fietsgedrag op het bord.

VRAGEN

BIJ 'MENEER SANDERS LEERT FIETSEN

1. Een veilige fiets
 - 1.1 Waarom viel Sanders op de grond in het begin van de film?
2. Stilstaande auto's.

- 2.2 Sanders rijdt tegen een openslaand autoportier aan. Wie is er officieel fout, hij of de automobilist?
- 2.3 Zou de automobilist de twee leerlingen wel gezien hebben?
- 2.4 Hoe kun je als fietser voorkómen dat je tegen een openslaand portier aanrijdt?
- 3 Provinciale weg
- 3.1 Op een gegeven moment reed Sanders bijna in de sloot. Hoe kwam dat?
- 3.2 Denk je dat de chauffeur Sanders gezien had?
- 3.3 Waarom hielden de auto's wel rekening met de leerlingen?
4. Rood licht
- 4.1 Reed Sanders door rood of door groen licht?
- 4.2 Waarom ging dat fout?
5. Rechts afslaan met vrachtwagen
- 5.1 Waarom kwam Sanders bijna onder de wagen?
- 5.2 Wat deden de leerlingen? Is dat handiger?
- 5.3 Wat is in zo'n geval nog meer handig om te doen?
6. Er zijn in Nederland verschillende soorten rotondes. Met en zonder fietspaden, verschillende soorten voorrang. Waar moet je goed op letten als je bij een rotonde komt? En wat moet je vooral wel doen?
7. Linksaf slaan
- 7.1 Waarom kwam Sanders bijna onder een auto toen hij links afsloeg?
- 7.2 Vind je dat de twee leerlingen erg overdreven hun hand uitsteken? Hoe steek je zelf je hand uit op straat?
8. Kapotte remmen.
- 8.1 Reed Sanders expres de conciërge bijna onderste boven op het schoolplein?
- 8.2 Wat was er aan de hand?
9. Handig fietsen
- 9.1 Weet je nog de vier regels voor handig fietsen?

ANTWOORDEN

BIJ 'MENEER SANDERS LEERT FIETSEN'

- 1.1 In het dorp kwam de tas die aan zijn stuur hing, tussen de spaken van het voorwiel. Stevige snelbinders, zodat een tas achterop gebonden kan worden, een rugzak of fietstassen zijn veiliger dan een tas aan het stuur.
- 2.1 Sanders reed vlak langs de stoep, zodat de automobilist hem niet zag
- 2.2 Ja
- 2.3 De automobilist
- 2.4 Fiets altijd in een rechte lijn op ruime afstand (ruim één meter) van geparkeerde en stilstaande auto's.
- 3.1 De weg was te smal voor twee passerende auto's plus een fietser. De auto die Sanders achterop kwam, hield daar geen rekening mee. Sanders moest de berm inrijden om niet onder de auto te komen.
- 3.2 Ja
- 3.3 De leerlingen fietsen ongeveer een meter van de berm vandaan. Zo moeten auto's wel rekening met hen houden.
- 4.1 Rood
- 4.2 Sanders keek niet goed genoeg uit. Hij had niet verwacht dat er van achter een auto zou kunnen komen. Ook die automobilist kon niet verwachten dat hij doorreed.
- 5.1 Sanders passeerde de vrachtwagen terwijl het licht op groen stond, achterlichten aangaven dat wagen rechtsafging en wagen al bezig was met de rechtsafmanoeuvre. Dat is levensgevaarlijk omdat de chauffeur je dan moeilijk kan zien.
- 5.2 De leerlingen bleven achter de wagen, dat was in dit geval veiliger.
- 5.3 Sanders had gewoon even moeten wachten.
- 6.1 Heel goed kijken waar de haaiantanden staan. Goed kijken of het fietspad een of tweerichtingenfietspad is. Oogcontact met andere verkeerdeelnemers maken en goed aangeven wat je van plan bent.

7.1 Sanders ging plotseling naar links zonder eerst achterom te kijken en op tijd duidelijk te maken wat hij van plan was. Als hij duidelijk zichtbaar zijn arm had uitgestoken, had de achteropkomende automobilist zo'n manoeuvre wel verwacht en had de auto rekening met Sanders kunnen houden. Sanders maakte echter een zeer onduidelijke handbeweging, die de automobilist achter hem zeer waarschijnlijk niet gezien heeft.

7.2 Het lijkt misschien overdreven om zo je hand uit te steken, maar voor andere weggebruikers is het wel erg duidelijk. Het merendeel van de fietsers steekt zijn hand te laat en onduidelijk uit bij het afslaan. Voor je eigen veiligheid is het van groot belang dat anderen zien wat jij van plan bent.

8.1 Nee

8.2 Zijn rem was kapot.

9.1 Laat merken wat je wilt. Zorg dat je gezien wordt. Neem de ruimte. Kijk uit je doppen.

OPDRACHTEN OM THUIS OF IN DE KLAS TE MAKEN.

1. Noem drie kledingstukken die in de fiets vast kunnen raken. Wat kun je daar tegen doen?
2. Noem drie onhandige manieren om je tas mee te nemen op de fiets. Waarom zijn die onhandig? Wat is handiger?
3. Wat vind jij de belangrijkste onderdelen van de fiets voor je veiligheid? Waarom?
4. Als fietser heb je geen claxon, geen richtingaanwijzer en ben je maar klein vergeleken bij auto's. Wat kun je allemaal doen om te laten merken wat je wilt en dat je er bent?
5. Waarom zou je eigenlijk je arm uitsteken? Bedenk twee verkeerssituaties waarbij het voor jou belangrijk is om je arm uit te steken
6. Waarom is het belangrijk dat je ook rechts wat ruimte hebt? Bedenk drie vervelende situaties die je kunnen overkomen als je uiterst rechts fietst, dus vlak langs de wegwand of vlak langs stilstaande auto's.
7. Waarom zouden verkeerslichten soms op rood staan?
8. Bij kruispunten met verkeerslichten moet je vaak stilstaan en mag je ook voorsorteren. Er zijn verschillende plaatsen om te gaan staan en verschillende manieren om voor te sorteren. Waar ga je staan als je rechtsaf wilt slaan? Waar moet je dan op letten? Waar ga je staan als je rechtdoor wilt? Waar let je op?
9. Links afslaan geldt als een van de ingewikkeldste zaken in het verkeer. Ben je het daarmee eens? Waarom wel, waarom niet? Beschrijf hoe jij linksaf slaat op een druk kruispunt. Begin bij het begin. Dat is als je nog gewoon aan de rechterkant van de weg rijdt. Wat doe je allemaal? Van welke kanten kan er allemaal verkeer aankomen?
10. Fiets je wel eens op de stoep of op ander voetgangersgebied? Wanneer doe je dat? Waarom? Waar moet je dan rekening mee houden?
11. Ken je de verkeersregel die te maken heeft met zebrapaden?
12. Sommige mensen vinden dat mobiel bellen op de fiets verboden moet worden. Dat geldt ook voor het luisteren naar muziek via de koptelefoon. Begrijp je waarom die mensen dat vinden? Heb je zelf wel eens meegemaakt dat dat gevaarlijk of onhandig was? Wanneer en waarom was dat?

AANDACHTSPUNTEN BIJ DE OPDRACHTEN

Het doel van de opdrachten is dat leerlingen nadenken over hun eigen gedrag en de consequenties daarvan. Het uitwisselen van de ideeën daarover in een klassengesprek kan dat nadenken stimuleren. Het gaat daarom hier niet over echt 'goede' of 'foute' antwoorden.

Onderstaande 'antwoorden' moeten dan ook gezien worden als mogelijke aandachtspunten.

1 Broek (klemmen, knijpers, dichte kettingkast. Lange sjaal (goed omhouden, kettingkast, jasbeschermers). Schoenveters (let op). Lange jas, lange jurk (jasbeschermers) etc.

2 Aan schouder (kan vallen, belemmert sturen)

Aan stuur (kan in fiets raken, belemmert sturen) Achterop onder te slappe snelbinders
Loshangende riemen (in spaken)

3. Bel, goede rem, licht, stabiel stuur, stevige fiets, etc.

4. Oogcontact, armen uitsteken, plaats op de weg, verlichting, reflectoren, bel, stem, kleding,

etc.

5. Om duidelijk te maken wat je wilt, zodat anderen daar rekening mee kunnen houden. Niet alleen automobilisten ook (brom-) fietsers en voetgangers. Rechts afslaan (zodat je de ruimte krijgt van verkeer dat rechtdoor gaat bijv.) Links afslaan (zodat je de gelegenheid krijgt om af te slaan bijv.).

6. Openslaande portieren, uitparkerende auto's, uitwijkmogelijkheid bij glas, plas, hond of slecht wegdek, verkeer uit zijstraten ziet je beter, auto's worden gedwongen bij het passeren ook rekening met jou te houden, etc.

7. Om iedereen om de beurt een veilige, rustige oversteek te garanderen. Omdat sommige punten ingewikkeld, onoverzichtelijk en dus te gevaarlijk zijn.

8. Aan de rechterkant als je daar terecht kunt komen.

Vóór de auto's, als je daar veilig terecht kan komen is de beste plek omdat je goed gezien wordt. Achter de auto's. Speciale aandacht bij vrachtwagens en bussen i.v.m. slechte zichtbaarheid.

9. Eerst achterom kijken. Aangeven wat je van plan bent. Achterom kijken, controleren o.a. door oogcontact of je gezien wordt en de gelegenheid krijgt. Blijf aangeven met je arm waar je mee bezig bent. Die ene auto kan het wel gezien hebben, maar er kan een ander motorvoertuig of (brom-) fiets aankomen. Eenmaal voorgesorteerd letten op verkeer van links en rechts en van de overkant. Verkeer van de overkant kan rechtdoor willen of links of rechts afslaan.

10. Mag niet. Soms doe je het toch als je in de verdrukking dreigt te komen. Voetgangers verwachten jou niet. Ze hoeven geen rekening met jou te houden. Het is hun terrein. Ze reageren net als fietsers vaak alleen op geluid

11. Als voetgangers aangeven dat ze van plan zijn over te steken via het zebrapad, moeten andere verkeersdeelnemers stoppen. Deze regel is er om vooral de zwakkere verkeersdeelnemers te beschermen.

12. In het verkeer heb je al je zintuigen nodig, en dan vooral je ogen en oren. Als je belt of naar muziek luistert hoor je verkeersgeluiden niet. Je kunt dan bijvoorbeeld plotseling ingehaald worden door een bellende fietser, brommer of auto, zonder dat je daarop bedacht bent. Daarnaast is het belangrijk dat je zeker in druk verkeer je op je omgeving concentreert. Voor mobiel bellen geldt ook nog dat je maar één hand aan het stuur hebt. Als je plotseling van richting moet veranderen of stoppen is dat lastig. Ook slingeren eenhandige fietsers vaak, wat vervelend is voor verkeer achter hen.

LESSUGGESTIE 2

DE STAAT VAN DE FIETS

Benodigheden: Vraag alle leerlingen of ze op de fiets naar school willen komen

Tijdsduur: circa 30 minuten

Doel: leerlingen ontdekken zelf of hun fiets veilig is en worden gestimuleerd om eventuele mankementen te (laten) repareren.

Deze les valt in te passen in een les 'algemene technieken'.

Deze les is te combineren met een graveeractie van de politie. Laat de leerlingen op het schoolplein allemaal hun eigen fiets pakken en laat leerlingen met hetzelfde soort fiets bij elkaar gaan staan (degelijke stadsfietsen omafietsen, racefietsen, mountainbikes) Nu kunnen de verschillende soorten fietsen vergeleken worden.

Ideeën voor een klassikale discussie

Jasbeschermers en snelbinders

Hoe zien de jasbeschermers eruit? Wie heeft kapotte jasbeschermers? Wat voor snelbinders of andere methoden zijn er om je schooltas mee te nemen?

Verlichting

Wat voor soorten verlichting zijn er? Wat zijn de voordelen van de verschillende soorten? Doet ieders licht het? Wat voor type reflectoren zijn er?

Remmen

Wat voor verschillende soorten remmen zijn er? Waarin verschillen zij? Werken ze ook allemaal als het regent?

LESSUGGESTIE 3

FIETSROUTES NAAR SCHOOL

Benodigheden: Per leerling of per twee leerlingen een kopie van een stadsplattegrond van de omgeving van de school

Tijdsduur: Een lesuur

Doel: Leerlingen denken bewust na over welke fietsroute van huis naar school veilig is.

Deze les valt in te passen in een les aardrijkskunde, maar bijvoorbeeld ook in een les maatschappijleer of Nederlands.

Schrijf met de klas of laat de leerlingen individueel een brief schrijven (als huiswerk) naar het College van Burgemeester en Wethouders met daarin het verzoek om bepaalde gevaarlijke verkeerssituaties te veranderen

Misschien is iemand van de plaatselijke politie bereid om tijdens deze les een toelichting te geven over het verkeer. Of iemand van de plaatselijke afdeling van de Fietsersbond.

Als de school (of ouders) beschikken over filmapparatuur of fotocamera's kunnen situaties gefilmd of gefotografeerd worden. Later kunnen ze dan vertoond of tentoongesteld worden. Het materiaal is ook te gebruiken bij acties richting gemeente. Deel de plattegronden uit en laat de leerlingen paarsgewijs de fietsroute van huis naar school bespreken, of bijvoorbeeld de route van school naar 'de stad' of naar het zwembad. Wat voor gevaarlijke punten kom je tegen? Waar staan verkeerslichten? Welke kruispunten zijn ingewikkeld Zijn er alternatieve routes te verzinnen zodat je die kruispunten kunt vermijden? Waar heb je als fietser last van vrachtverkeer of bussen? Waar staan er vaak auto's geparkeerd op de fietsstroken? (Op fiets suggestie - stroken, fietsstroken waarop geen witte fietsjes geschilderd zijn, mogen auto's officieel parkeren of stoppen. Op fietsstroken, aangegeven door witgeverfde fietsen op het wegdek, mag dit niet.)

LESSUGGESTIE 4

KRINGLOOP VAN ELEKTRICITEIT

Uitleg over de kringloop van elektriciteit, werking van een gloeilamp, de werking van een dynamo, ledlampen. Voor en nadelen van de verschillende systemen, ook wat milieu betreft.

Deze les kan gecombineerd worden met informatie over hoe fietslichten gerepareerd kunnen worden.

Deze les kan worden ondergebracht bij een les natuurkunde of algemene technieken.

De fietsersbond komt op voor de belangen van fietsers en zet zich in voor meer en betere fietsvoorzieningen.